

Számvetés Ásott- halmon

Az ásóthalmi Alkotmány Mezőgazdasági Szakszövetkezet az elmúlt évi eredményekről, gondokról hétfőn tartotta meg zárszámadását. A 296 főt számláló közösség összesen 1910 hold területen dolgozik, amiből 210 hold a közös művelési terület. Mint évek hosszú során át, tavaly is a szőlőtermesztés bizonyult a legjobb ágazatnak. A szakszövetkezetben a hatvanas évek derekán 38 hold nagyüzemi szőlőt telepítettek és 6 hold öszibarackot. A mérleg szerinti nyereség 453 ezer forint lett. Az eredményes gazdálkodás velejárója, nőtt a közös vagyon, összesen 6 millió 788 ezer forint, amiből a tiszta vagyon 6 millió 115 ezer forint. Tavaly több gépet vettek, kombájnt, teherautót, pótkocsis traktort, 500 ezer forint értékben.

A kis gazdaságban a zárszámadó közgyűlést egybekapcsolták a tervtárgyaló, valamint tisztújító feladatokkal, ugyanis nemcsak az idei terveket, feladatokat vitatták meg, hanem új vezetőséget is választottak. Szógi Mihály idős korára hivatkozással köszöntö meg a tagság eddigi bizalmát, miután rövidesen nyugdíjba vonul, lemondott az elnöki tisztségről. Helyébe egyhangúlag a jelölt bizottság jelöltjét, Dobó Antalt választották meg elnöknek. Ugyanakkor három új vezetőségi tagot is választottak.

HA KIVÁGSZ EGY FÁT...

Dőlnek, zuhannak a fák. Fűrészhang siratja őket, s néha az ember is. Hiszen olyan nehéz elhinni, hogy a nyáron már nem terítenek árnyékok az utca fölé, hogy álltukban már hallottak. Márpedig a város nem alkalmas arra, hogy járdái mentén matuzsálemi kort érjenek meg a fák: jó, ha harminc-ötven évig eléldégeknek. S mikor kidöntik őket, csak akkor látszik, hogy kívül még titkolta a kéreg, ami bévül elodvasodott. S éppen az a baj, hogy szinte egyszerre kell egész sorokat kivágni, mert évek óta halogatták.

1.

Alapos, a város érdekei szerint színvonalas munka másfél éve kezdődött. Ennek egyik eredménye a félig kész zöldterületi kataszter, melyet a városi tanács megbízásából a múlt évben készítet el a Szegedi Tervező Vállalat kollektívája, Törő János vezetésével. Ennek három kötete magába foglalja a város mindegyik utcájának részletes leírását, természetesen elsősorban azt, hogy hány százalékos a fásítottsága, milyen a faállománya. A 412 utca közül az első az Alföldi, melynek 118

fája van: vegyes állományú. A fák kora 35 év, a fásítottság aránya hetven százalék. Egy példa középről: a Lenin körútról meg tudhatja az ember, hogy fásítottsága nyolcvan százalékos, eredeti fái japán akácok és madár-cseresznyék voltak, s ezek bizony már negyven éve állnak őr kétoldalt. Az utolsó utca pedig a Zombolyai utca, melyet 24 gyümölcsfa tesz barátságosabbá: fásítottsága tíz százalékos.

Most már jó néhány olyan utca is akad Szegeden, amelyről eltűntek a fák. Megvannak ennek is az okai, majdnem mindenütt: a talajt közművek csatornái gyökérzik be, kábelek fekszenek ott, ahová régebben a fa kapaszkodhatott. Másról az utak szélesítéséért irtják a fákat. Olyasmi megy tehát végbe körülöttünk, amely látszólag miértünk — vizünk, gázunk, telefonunk, autók érdekében — csinálódik, ám azzal, hogy fákat vesz el, levegőket rabolja apránként. S aztán: az is csak többnyire nagy társadalmi nyomásra sikerül, hogy az értékes fákat — mint a József Attila sugárút és a nagykörút kereszteződésének átalakításakor történt — megmentsék, anyagi áldozattal bár, de áttelepítsék.

2.

A legnehezebb évek a mostaniak fánk szempontjából. Tavaly a Nagykörúton belüli területek fát hozatta rendbe a tanács — félmillió forintot szántak rá —, idén a körtöltésig haladnak a gondozással. Mert bármily nemes feladat is a faültetés, utcai barátainkat állandóan gondozni is kell, hogy ne fedjék el a jelzőtáblákat, ne tegyék lehetetlenné a közlekedést.

A tanács, a Városgazdálkodási Vállalat erdész szakemberek bevonásával minden nyáron megvizsgálja, s vörös miniumfestéssel megjelöli azokat az utcai fákat, amelyek nem életképesek. Sajnos, számuk egyre emelkedik. Míg néhány évvel ezelőtt legfeljebb húsz-harmincat vágtak ki, s azokat sem a forgalmasabb, ismertebb városrészekben, most már kénytelenek a belvárosi utcák sorfáihoz is hozzányúlni. Tulajdonképpen ugyanolyan rekonstrukcióra van szükség, mint építészetileg, 1971-72-ben 115 fát kellett kivágnat-

ni, 1972-73-ban 379-et. A József Attila sugárúton például 29, a Kereszt utcában 25 fát ítélték erre a sorsra, s szinte lehetetlen felsorolni minden utcát, amely most elveszti fáinak egy részét. A Lenin körútról a Vajda utcáig, a Hunyadi János sugárúttól a Szent László utcáig — mindenütt vannak kijelölt, kihalt fák.

Nehéz a régit elveszteni, s az újat megszeretni, mégis, annak az arab közmondásnak kell eszünkbe jutnia, mely szerint: ha kivágsz egy fát, ültess helyette kettőt! A számok azt válaszolják erre, hogy a kivágottak többszörösét ültetik évente a városban, hiszen tavaly csak az I. kerület területén 1746 fa került az utcákra. Mire azonban ezek a régiket pótolják húsz évnek kell eltelnie. S nem hiába tartják úgy, hogy az idő pénz, ha csökkenteni akarjuk a régi kivágása és az új árnyékkadó lombosodása közötti különbséget, akkor meg kell fizetni.

Tavaly, a faültetések idején már megmutakozott egyszer, hogy milyen társadalmi összefogásra képes a város, ha egészséges levegőjéről, utcáinak szépségéről van szó. Ahhoz azonban, hogy a terek, s más zöldterületek fát is regisztráló, 1974-ben teljessé váló zöldkataszter kedvezőbb adatokat tartalmazzon, további összefogásra s türelemre van szükség.

3.

A város fák nélkül csak körengteteg, amelyben eltved, fuldokol az ember. A jövő tervezésekor arra is figyelni kell, hogy ahol nem feltétlenül fontos, ne irtsák ki a leendő lakótelepek fát. Ahogyan például igyekeznek majd a rakpart átépítéskor megmenteni az értékes fákat, s ahogy végül sikerült kompromisszumot kötni a közlekedésben: néhány utcában már a parkolóhelyek s a fák megférnek egymással.

Szeged ma sem túl gazdag fákkal, egy-egy lakosra jóval kevesebb zöldterület jut, mint amennyi az országos átlag. Meg kell tehát alaposan fontolni minden fa kivágását! Most már a helyzet ismeretében lehet tervezni, azt sem feledve, hogy ha nem nézünk szembe a realitásokkal, tíz-tizenöt év múlva ismét utcák válnak sivatrrá. Hiszen: a fák is megválnak egyszer.

Veress Miklós

Repülőgépek a kalászosok felett Műtrágyát szórnak

Rövid téli pihenő, az előírt javítási és karbantartási munkák után visszatértek dél-alföldi állomáshelyeikre Budaörsről a Repülőgépes Növényvédő Állomás brigádjai. A hőmező vásárhelyi bázis körzetében — amely Csongrád megyén kívül Bács és Békés egy részére is kiterjed — tizenhárom gép telepedett le. A „légi földművelők” helyenként már munkához láttak: az őszi kalászosokra vittek néhány fordulónál műtrágyát. A brigádokat azonban felszállásban még gyakran akadályozza a köd, amely éppen olyan kellemetlen,

mint a nagy erejű szél. Csak akkor emelkedhetnek levegőbe a gépek, ha két kilométer távolságra el lehet látni. A pilóták nagyon várják az időjárás kedvező fordulását, mert jó látási viszonyoknál naponta hatvanszor is felszállhatnak. Az új idényben szaporodott a nagy teherbírású, szovjet gyártmányú repülőgépek száma, amelyekkel a régi, mindössze öt mázsa hasznos terhelésű PZL típusú gépeket váltják fel fokozatosan. Az új gépek tizenöt mázsa műtrágyával vagy növényvédő szerrel emelkednek a levegőbe.

tagok választására. E munkában szakszervezetünknek az a feladata, hogy mozgósítsa a tagságot a választások politikai, szervezeti munkájában való részvételre.

Érdekvédelmi politikánk céljainak és módszereinek kialakításában meghatározó elvnek tekintettük, hogy a szocialista társadalomban a lakosság életszínvonalának — a népgazdaság általános fejlődésével összhangolt — emelése az állam alapvető hivatása. A társadalmi munka megszervezésének továbbfejlesztése viszont megköveteli, hogy szakszervezetek — az állami érdekeket szem előtt tartó szakmai érdekek képviselőiben — az eddiginél is jelentősebb részt vállaljanak tagságuk élet- és munkakörülményeinek javításában. Az utóbbi években sok történt a feszültségek feloldása érdekében. Így került sor az igazságügyi és a közművelődési intézmények dolgozóinak bércorrekciójára, ami helyes és szükséges volt.

További életszínvonal-emelési intézkedésekre kerül sor az államigazgatás területén ebben az évben. A ta-

nács dolgozók jutalmazási kerete 35 százalékról 6 százalékra nő, ez a korábbi évek gyakorlata szerint tervezett 3 százalékos bérfeljlesztéssel együtt — ha helyesen használjuk fel — elősegítheti a feszültség enyhítését.

Szólunk kell arról is, hogy 1973. június 1-től bevezetjük a 44 órás munkahetet az államigazgatás területén. A munkaidő-csökkentés népgazdasági szinten történő további kiterjesztésére a kormány a közeljövőben hoz határozatot. Olyan javaslat elfogadására törekszünk, mely szerint a közszolgálatban a munkaidő csökkentésére mindenütt sor kerüljön, ahol ennek a feltételi önerőből biztosított. Fontos politikai kérdésnek tartjuk azt, hogy a 44 órás munkahétre történő áttérés a lakosság ügyeinek intézését ne sértse. Szakszervezetünk az érintett hivatalok vezetőivel együtt közösen dolgozza ki az ehhez szükséges új munkarendet.

A társadalombiztosítási szervek kereseti színvonalának emelését központi vezetőségünk hosszabb ideje napirenden tartja, mint megoldásra

váro feladatát. Kezdeményezéseink a feltételek létrejöttével egyidőben kedvező fogadtatásra találtak, így ez évben sor kerül e területen is bérrendezésre.

Szakszervezetünk tovább szorgalmazza, kongresszusunk állásfoglalásának megfelelően, hogy az egységes, szociális és kulturális alap teremtődjen a közszolgálatban is. Tudjuk, hogy ennek a népgazdasági feltételei csak később állnak rendelkezésünkre, így ezek megoldása most még nem várható.

E lismeréssel kell szólni arról a tevékenységről, politikai helyzetéről, amelyet szakszervezeti bizottságaink és a bizalmiak az elmúlt évben kifejtettek. Ebben is kifejeződött a választott funkciójuk iránt érzett felelősségük. Indokolt, hogy nagyobb figyelmet fordítsunk ezután is a helyi mozgalmi élet fejlesztésére, az állami munkát segítő szakszervezeti tevékenység érdekében.

BÍRÓ LAJOS,

a Közkalkalmazottak Szakszervezete Csongrád megyei Bizottságának titkára

Jó szót a jó munkáért

Mélységes meggyőződéssel mondogatom évek óta: ma már nem annyira a pénznek, inkább a jó szónak vagyunk szűkében. Meg lehetne számolni még a nehezen élők között is azokat, akik fittyet hányva a harmonikus emberi kapcsolatokra, határozottan csak a pénz pártjára állnának. Pedig őket meg lehetne érteni, hiszen a szükség irgalmatlanul elfoglalt despotá tud lenni. Az alsóvárosi orvosi rendelőben sirta el egy magányos beteg asszony, hogy 480 forintot kapott eséljen, s azt képtelen beosztani egész hónapra. Igen, vannak még ilyen súlyos esetek is, amelyekről a legrészletesebb, legmondosabb statisztika is „megfelelkeznek”. Mert az a jellemző, hogy most, aki egészséges, dolgozhat, amennyit bír, az elvégzett munkáért pedig annak értéke arányában több vagy kevesebb bért fizetnek. Persze nem vehet magának minden nő húsz-ezer forintos prémét a pesti Váci utcán de a tisztességesen élők tisztességes megélhetéséről gondoskodik a szocialista társadalom. Hanem az egymás iránti megbecsülés kezd — hangsúlyozom — mind bosszantóbb „hiánycikk” lenni, és sajnos, egyelőre utánpótlásról sincsenek kedvező híreink. Úgy torlódik a panasz emiatt, hogy félő: a legszebb tervek, a legesszerűbb főhívások is sokakat hagynak hidegen, illetve közönybe kezd fulladni az ember leglényegéhez tartozó természetes munkakedv.

Lássuk, mi lohasztja-emésztja a munkahelyi jó közérzetet! Nyilvánvalóan az, hogy bizonyos hivatallal bíró volt ácsnak, kertésznek, tutajosnak, répaszedőnek, szuszternak és vasolvasztóknak olyan természetellenes szokása támadt, hogy lenézi, vagy éppen semmibe veszi beosztott munkatársait. Azokat, vagy azoknak fiait és lányait, akikkel valamikor együtt verekedett a pusztá létfontartásért, akikkel együtt bizakodott egy emberségesebb jövőben. És csakugyan, mások a gondok most, mint valaha. Nyugdíjra váró szegedi munkásasszony mondta a következőket: „Negyvenöt előtt tudtam, hogy kényes urakkal álok szemben, akik úgyszólván emberszámba se vették a magamfajta. De akkor tudtam, hogy mást nem is várhatok. Akik most irányítanak, azok többnyire onnan jöttek, ahonnan én, örökké a szabad véleménynyilvánítást hangoztatják, egyike-másika mégse szereti, ha szólunk, és néha gorombább, mint a régi nagyságok. Mondja meg nekem valaki, hogyan lehetséges ez?”

Elgondolkodtató megállapítás. Azért iktatom ide, mert a problémát valószínűleg érzem, mert éppen abszurditásával okozhat rendkívüli feszültséget mindazokban, akik komolyan veszik szabadságunk, munkarendszerünk humanizmusát. Hallottam: „Honnan veszi egy kis tintanyaló a bátorságot, hogy legorombibbton valakit, mert az elfelejtett köszönni, amikor belépett az irodába? Ehhez aligha van joga, legfeljebb meg lehet a véleménye az effajta viselkedésről.” Magam is így gondolom. Nem lehet egyfelől a dolgozók megbecsüléséről, a közösség szolgálatáról prédikálni, másfelől pedig lépten-nyomon sértegetni, vagy éppen semmibe venni a közösség tagjait. Aki így cselekszik, az a párt álláspontjával kerül szembe. A X. kongresszus határozataiban olvashatók ezek a sorok: „... az ügyfelekkel szembeni kötelességűdát hiánya nagy politikai, morális és nem egyszer gazdasági károkat okoz, fékezi az ország fejlődését, gátolja a dolgozók közéleti tevékenységét.”

E z nem holmi marslakóknak szól, hanem az egész magyar államapparátusnak. Sőt, a termelő üzemek adminisztrációja is érthet belőle. Vajon Pásztor Imre elvtárs hány olajmunkás véleményének adott kifejezést ezzel: „Ne adjanak nekem 500 forintot, de legalább jó szót a jó munkáért.” Az úgynevezett középvezetők többsége is kétségkívül rendszeren bánik beosztottjaival, de van, aki mit sem törődik azzal, hogy emberek élnek, mozognak körülötte. Egy másik észrevétel: „Azt már föl se vesszük, hogy köszönés nélkül húz el mellettünk a művezető, azt viszont nehéz lenyelni, hogy szinte nem is létezik a számára.” És a föltűnő rangkorság ugyan mire való? Amikor szigorúan csak „szinten” fognak kezét bizonyos előljárók! Amikor a rang-, vagy beosztáskülönbség az alsóbb irodák berendezésében, szőnyegének nagyságában és minőségében, dekorációjában is pontosan kifejezésre jut! Talán leintsük azokat, akik észreveszik e nevetéses fészkelődést? Némelyek tán még ezt is megtennék, csak ne zavarja senki köreiket.

Vajon milyen belső erő készített az egykori napszámok egyikét-másikat, hogy a neki előlegezett bizalommal visszaéljen? Mi abban a boldogságérzés, hogy sorstársával szemben — aki pedig esetleg ismeri kölyökkora óta — úgy viselkedik, mint egy pózmatyi? Ugyan miért ordozik némelyik nagyon is esendő tévész-elnök azokkal, akik őt megválasztották? Sokan keresgélnek az okokat. A felszabadulás előtt gyakran megalázottak öntudatlan bosszúvágyának jele ez a lefelé kiabálás — próbálja magyarázni egy okos férfiú. Ösztönös törekvés a feltártult lehetőségek gyors kihasználására nemcsak anyagi, hanem társadalmi síkon is — vélik mások. Közönséges baszkodás, semmi egyéb, mégpedig szimpla „alkalom szüli a tolvajt” alapon — ilyet is mondanak egyesek. A jó lakás, a beruházkodás, a megmelegedés után a tömegből való kitűnni akarás primitív megnyilvánulása ez — fejtette ki egy bölcselkedő. De hát a többiek, a hatalomhoz jutottak túlnyomó része miért tud rendes ember maradni, miért tud magas állásban is normálisan viselkedni?

A zt hiszem, elsősorban intelligencia kérdése az egész, vagy legalábbis úgy látszik, a műveltség komoly szerepet játszik a stílusban, az emberekkel való bánásmódban. Bárki tapasztalhatja ugyanis, hogy a szélesebb látókörű, megalapozottabb tudású vezetők rendszerint halkabbak, finomabbak, türelmesebbek, szerényebbek. Hadd tegyem meg hozzá, hogy természetesen szimpatikusabbak és eredményesebbek is. Ha ők fordulnak segítségért beosztottjaikhoz, egész bizonyosan követik őket meg akkor is, ha „nem dobnak föl” semmilyen összeget. Sokak ilyen kommunisztával és nem kommunisztával volt alkalmam beszélgetni, ők is szilárdan állítják: egyenes beszéd meg tisztesség kell, s az emberek minden fóladat megoldanak. A vállveregető modor sértő és minduntalan ellenérzéseket vált ki.

Bizony jó lenne táplálni, gyarapítani az effajta vezetői gondolkodást.

E. NAGY ISTVÁN